

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. © Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka. Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VI. aastakäik.

Neljapäeval, 1. oktoobril 1925. a.

VI. aastakäik.

J. Martini foto.

Oda ilmarekord jälle Soome.

Myyrä 68,60.

Nagu Soome konsulaat San Franciscos teatab, purustas Jonny Myyrä pühapäeval peetud võistlustel odaviske ilmarekordi, näidates tagajärge 68,60.

Soomlased olid olnud Myyrä näol 1914. aastast saadik odaviske valitsejad maailmas ja võitnud ka kõik suuremad võistlused. 1919. aastal püstitas Stokholmi staadionil ilmarekordi 66,10, mil näis pikem iga olevat. Kuid selle purustas ootamatult läinud sügisel rootslane Gunnar Lindström tagajärgjega 66,62. Tänavu suurendas ta selle Oslos veel 67,31 peale ja rootslased näisid oma hegemoonia peale kindlaks muutuvat, kuna Myyrä pealegi viimasel ajal alavormis esines ja teised soomlased sellele kardeavad ei ole. Nüüd on aga vana Myyrä ennast veel kord kokku võtnud ja ilmarekordi Soomele võitnud. Küsitav on, kas suudab Lindström selle veel järele pingutada.

Soome — Daani 3:3.

Pühapäeval peeti Aarhusis, Daanis, 10.000 pealtvaataja ees järjekorraline Soome-Daani jalgpalli maavõistlus. Soomlased jõudsid päralt alles 3 tundi enne maavõistlust laeva hilinemise tõttu. Sellegi peale vaatamata näitasid soomlased oma täravust parimat mängu ja tulid esimesel poolajal juhtimisele 3:1. Eriti väljapaistvas vormis oli Eklöf, kes Soome kasuks tegi 2 esimest väravat. Kolmanda lisas Koponen. Daanlaste heaks tegi värava Soome oma kaitsja. Teisel poolajal olid daanlased tuntavas ülekaalus, kuid Soome tubli kaitses suutis niivõrd visalt vastu pidada, et lõputulemuseks viik jäi. Eriti on kaitses välja paistnud Kelin.

Hoff 4.25 teivast.

Pühapäeval korraldas Turu Riento rahvusvahelised võistlused, millest ka teivashüppe ilma-meister norralane Hoff osa võttis. Ta oli suure vormis ja purustas mängiva kergusega oma nimel seisva ilmarekordi 4,23,5. Ta algas 3,40-st ja hüppas kuni 3,75-ni pikkis pükstes. Siis võttis ta esimese katsega 3,90, 4,00, 4,10 ja 4,25 (uus ilmarekord), ega proovinud enam edasi hüppata. Kaasvõistlejad soomlased Helander ja Vuorela hüppasid 3,50.

Samal võistlusel tõukas Vahlstedt kuuli 13,88, Alajääski jõoksis 1500 mtr. 4,08,3 ja Vilen 400 meetrit 51,8.

1928. aasta taliolümpiaad

on otsustatud Shveitsi korraldada anda, kuna Hollandil võimalused selleks puuduvad. Teatavasti oli läinud talvel selle küsimuse üle pikem poleemika, kuna ka Norra ja Prantsuse enesele selle korraldamist nõutasid. Korraldamise paik on arvatavasti Davos. Ühtlasi on kindlaks määratud ka taliolümpiaadi kava. See koosneb: suusatamine — 15 km. murdmaa, 50 km. jooks, suusahüpped ja sõjaväe patrull-jooks, ilu- ja kiirusutamine, hokkey ja bobsleigh. Teisi alad võib ainult demonstatsioonina kavasse võtta, mitte võistlusena.

Naiste esivõistlustelt kergejõustikus.

Fotol leiduvad kaunitarid on meie õrnema soo sportline eliit. Keskel istuvad kaevu torul Rebane ja Pezold, Kalevi särgis on nende kõrval Peek ja seljataga Vengalis. Vasakul on kõige äärmine Leetsi, siis Tippe ja K. Venger. Paremal on kõige ees Kõiv, järgnevad V. Venger ja Grünfeldt.

Uus maavõistlus Läti vastu jääb tänava pidamata!

Kas lätlased tõesti kardavad?

Kahekordsel Lätis viibimisel oli E. Spordilehe kaastöölisel Riias kõnelus Eesti-Läti uue maavõistluse kohta, mis kavatsuse järel tänava Riias pidi pidamisele tulema.

Kokkulepe selle kohta sobitati viimase maavõistluse ajal Tallinnas kapt. Redlihsiga. Hiljem tuli Läti liidult ka kiri, milles maavõistluse pidamiseks soovi avaldati ja tähtjaks ette pandi oktoobri teine pool. Meie poolt leiti selle põhjal vastuvõetava olevat võistlust pidada 18. oktoobril. Lätlastele saadeti ka sellekohane vastus.

Nüüd kõnelusel Riias Läti liidu esimehe N. Bergs'iga, avaldas viimane kahtlust, kas nende esivõistluse selleks ajaks jõutakse lõpetada. Maavõistluse peale vaatas ta nüüd õige kahtlevalt. Peajoontes sama põhjust tõid ette ka teised juhatusel liikmed. Kõneldi veel, et aega maavõistluse pidamiseks olevat novembris, kuid on arusaadav, et see on juba hiline aeg, mil jalgpallihooaeg nii Eestis kui Lätis juba lõpul. Üldiselt oli näha, et lätlased tänava teistest maavõistlustest Eestiga tahavad hoiduda.

Esmaspäeval oli sama küsimuse kohta kõne-

lus RFK juhi kapt. Redlihsiga. Viimane kinnitas otsekohe, et liidul maavõistluse pidamiseks küllalt aega jätkuvat. Esivõistlusi suudetaks lõpetada juba 11. oktoobril, nii et midagi ei võiks olla maavõistluse vastu 18. oktoobril. Kapt. Redlihs ütles: „Kui Läti liit oma enese ettepaneku vastaselt tänava teistest maavõistlustest tõesti ära ütleb, siis võib kinnitada, et Läti liit tõesti kardab uut võistlust Eestiga. Mulle aga ei ole tähtis niipalju kumbagi võit, kui Eesti ja Läti veel suurem sportline lähenemine, mida maavõistlustel võimaldavad.“ E. Spordilehe informatsiooni järel on neile seletustele veel järgmist juure lisada: Lätis on praegu eriti terav konkurents RFK ja IKS-i (NMKÜ) vahel. Liidu juhatus koosneb aga enamuses RFK vastasrinnast. See ei taha rahvusmeeskonda vanu RFK mehi enam asetada, kuid selle kõrval ei jatku ka liidul aga julgust meeskonda kokku seada IKS-ist ja teistest meeskondadest. Viimasel juhusel oleks Eesti võit aina tõenäolikum, mis RFK-le klubi autoriteedi seisukohalt suur võit oleks. Nii kõigub Läti liit selle kahe seisukoha vahel ja viivitab oma ametliku vastuse andmisega.

Killud...

Kehakultuurilised küsimused jäävad meie üliõpilaskonnas aasta-aastalt leigemaks. See on veider nähtus... Kuna välismaade ülikoolides selle ala peale suurt rõhku pannakse ja tema edu ametlise järelvalve alla kuulub, on see meie ülikooli juures tühine ajaviide, millega „mõistlikul mehel“ ei soovitata tegutseda ja täitsa üliõpilaste enda hooleks jäetud. Nii näeme siis ka meie üliõpilaskonna sportlistes ettevõtetes suurt juhuslikkust, mõni aasta torgitakse natuke ja tehakse kõmu, kuna mõni aasta tegevus hoopis soiku jääb. Viimane ajajärk on ka praegu aset leidnud ja langus sinnapoole käis juba paar aastat. Üksikud üliõpilas-sportlased, kelles veel sportimise vaimustus kustunud ei ole, on hädas, nad tahaksid tegutseda, midagi korraldada, naaberrahvaste üliõpilaskondadega läbi käia, kuid nende soovid ei leia üliõpilasorganisatsioonides mingit vastukõla, mingit toetust ega avitavat kätt... Kuuldavasti peetakse Helsingis lähemal ajal Balti riikide üliõpilaste olümpiaad, kuid Eesti osavõtt sellest on enam kui küsitav, olla leitud selle isegi mittesoovitava olevat, kuna Eesti seal võiks liiga väikest edu saavutada ja endale „häbi teha“. See vaade on seda imelikum ja paljastab ühe inetu külje teatud liigil üliõpilastel — tõsiselt ei taheta tööd teha, kuid hoobeldes aetakse rind ikka õieli...

Meie ülikooli ja üliõpilasorganisatsioonide vaim on täielikult antisportline. Vaevalt saab mõni keskkooli agar sporditegelane mõned semestrid ülikooli pinke kullutada ja värvimütsi pähe, kui endine entusiasm kui käega pühitud on. Ja sünniks see siis mingi kaunima või parema nimel, muutuks janu teaduse või kunsti järel tööpoolest niivõrd suureks, et sport selle kõrval nii üpris tillukesena näiks! Ei, meie näeme noorte ilmavaadet muutuvat hoopis vastupidises suunas, uppuvat isikut väikekodanlisse mugavusse ja laagerdusse, mis kui hallitusorganisatsioonides ennast külge sööb. Juba siin jooming, juba seal, — varsti on kujunenud tudengist sarnane elumees, kes kõige peale vaatab ülevalt alla, igal alal ennast eesõigustavaks peab ja millegiks ei pruugi ennast väevata. Sõprade abil puperdab ta kuidagi edasi, teeb vekseid ja jätab maksmata — tosinatüüp, nagu neid küll ja küll jalutab kepp käes ja müts kuklas...

Üliõpilaste kehalise kasvatuses kohta pidas Saksa õpetajate päeval prof. dr. Roethe tulise kõne, kus ta muu seas väljendas: „Das ist das Wesen der Wissenschaft, dass sie die geistige Freiheit gebe, dass sie jeden dazu erziehe, mit eigenen Augen zu sehen. Aus der Schulung soll die Selbständigkeit erwachsen. Das Besondere der akademischen Freiheit, auf die wir den höchsten Wert legen, liegt nicht darin, dass Studenten törichte Streiche begehen dürfen, sondern darin, dass jedem Glied der Hochschule die schöne, aber schwere Pflicht auferlegt wird, selbst seinen Weg zu finden. Dazu aber gehört neben der geistigen Schulung die Schulung des Charakters. Dass die Wissenschaft recht gedeihe, dazu braucht sie Männer. Und das fühlen wir alle, dass zur Erziehung des Charakters es schwerlich ein besseres Mittel gibt als die entschlossene und sich selbst überwindende Stählung des Körpers, auf dass er zusammenarbeite mit dem Geist; nur aus der

vollen Einheit der Persönlichkeit erwächst der Charakter, und wenn es, wie Fichte das aussprach, deutsch ist, Charakter zu haben, so sollen die Universitäten vor allem dahin streben, dass sie ganze Menschen entwickeln, die die Kraft, Energie, Fruchtbarkeit und volle Leistungsfähigkeit besitzen, die unser armes Volk heute mehr braucht denn je.“

Kas ei ole see maksev ka meie kohta, kas ei ole meie suur kurbmäng selles, et elu teistsuguseid mehi nõuab, kui seda meie ülikool pakub? See probleem vääriks lähemat vaatlust.

*

Dr. Vilms ei jõua üle rekordspordist ka omas uemas kirjutuses „Vaba Maas“ nr. 223. Selle kirjutuse juhtmõtteid — kehalise kasvatuses sunduslikuks tegemist, teaduslikku juhtimist, laialdast levitamist jne. tuleb loomulikult pooldada ja kirjutusele kaaluvat tähtsust kinnitada, — kui ainult kõrvalsoustina „rekordspordi“ sarnamine nii halvasti ei maitseks. Huvitav oleks lõpuks dr. Vilmsi käest kuulda selle rekordspordi lähemat definitsiooni. Meie arvates ei saa üldse mitmesugust sporti olla. Sport on võistlus (muidugi ka treening) — võistlussport, kehalised harjutused ilma võistluseta ei kuulu üldise mõiste järel spordi hulka, see võib olla võimlemi-

ne, plastika või midagi muud. Dr. Vilms ei eita aga sporti, ka võistlussporti ei eita tema nähtavasti“ (ainult Eesti viisil!), küll aga „rekordspordi“. See on üks põrgulik konks — sporti keegi ei eita, kuid meie spordiliikumist keegi ka ei toeta. Dr. Vilms ei kannata teda rekordspordi pesana, haridusministri silmis on meie sport „raskejõustik“ ja jõledus, kuna mõni teine mees ei tunnista kehakultuuriks mingit avaldust, mis astub üle plastika piirkonnast. See on seedimatu virr-varr!

Meie arvates on siin härradel ülevalt-vaatajatel lihtsalt väike optiline eksitus. Sarnast jõledat spordivormi — rekordspordi — ei ole üldse olemaski ja meil teda ei harrastata. On olemas tüse ja kasvav tegur sport, kuid ta võib võtta mõningaid soovimatuid varjundeid, kui tema eest süstemaatiliselt ja andmusega ei hoolitseta. Kooli ei eitata üldiselt seepärast veel, et mõnest poisid ulakatenä välja tulevad. Sellest vaatest meil, et kool hõbusevargaid kasvatab, on üle saadud! Seadke aga kõik korda, looge soodsamad tingimused sportimiseks, ja varjuküljed kaovad. Siis võib käia kõige suurem praegune rekordspordi vaenlane käsikäes kõige suurema rekordiõigijaga ja mõlemad leiavad vastastiku üksteise kõigiti kena inimese olevat. Ka võimlemine ja plastika sobivad sinna kõrvale imehästi ja mingisugust purelemist ega üksteise mustamist pole tarviski. Kõik võivad ühiselt oma loomistööd edasi rühkida.

Ungari kiri.

57. Ungari - Austria maavõistlus.

(E. Spordilehe Ungari kirjasaatjalt.)

Esimene Ungari-Austria jalgpalli maavõistlus peeti 1902. aastal, mis lõppes austerlaste suure võiduga 5:0. Sellest ajast peale on vähemalt iga aasta 2 maavõistlust peetud, 1917. aastal mängiti isegi 5 korda. Siis saavutasid ungarlased ka oma suurema võidu 6:2. Maavõistluste bilans on Ungari kasuks 26:19, väravate vahekorra 122:107. 12 võistlust on lõppenud viigiga.

Praeguse maavõistluse eel käis ärev meeoleolu, mis tingitud oli Ungari „jalgpallikuninga“ Orthi vigastamisest Viinis matshil MTK-Amateure. Kardeti skandaali rahva poolt. Kuid Orthi oma ja Ungari jalgpalliliidu kirjutused olid rahustavalt mõjunud ja austerlased said koguni ootamatult sooja poolehoiu osaliseks. Ka austerlased ei unustanud Orthi. Budapesti saabudes läksid nad terve meeskonnaga haigemajja, kus Orth praegu ravitsusel. Hugo Meisl annetas Orthile Austria jalgpalliliidu poolt kaastundmuse avaldusena kullast mälestusmärgi ja Amateure meeskonna poolt hõbe paberrossihoidja.

Kuigi Ungari meeskonnalt tema hing ja juht puudus, lootsid ungarlased ikkagi võidu peale. See ei teostunud aga nende oma õnnetuse läbi. Ungarlastel ei vea üldse viimasel ajal austerlaste vastu — nad on viimase 5 aasta jooksul saavutanud ainult 1 võidu, kaotanud 6 korda ja mänginud 4 viiki.

Meeskonnad esinesid koosseisudes: Ungari: Zsak; Takacs-Hungler; Pesovnik-Buza-Kleber; Leitner-Molnar-Priboj-Holzbauer-Jenny.

Austria: Kannhäuser; Rainer-Musil; Kurz-Resch-Nietsch; Viertel-Horvath-Haftl-Wieser-Wessely.

Ungari üksteist algab mängu vastu kõr-

vetavat päikest. Esimesel 15 minutil on ungarlased täielikud välja peremehed ja Zsakil tuleb ainult harva tööle rakenduda. Kanhäuseril on tööd palju, kuid eriti kardetavaid momente ei leidu, kuna Ungari edurivil puudub ikka tarvilisel kõrgusel seisev väravakütt ja seda ei suudeta kuidagi leida. 36. minutil pääseb viimaks Priboj Jenny ja Holzbaueri kombinatsioonist löögile ja seab 1:0.

Poolte vahetusel muutub mängu tempo ägedamaks. 6. minutil saab Ungari oma kasuks vabalöögi, mis aga tõrjutakse. Horvath kannab palli alla, mängib Viertelile ja see Wieserile, mis ajaks juba Ungari värava alla jõuavad inimesed kokku jooksta ja tihniki tekib. Sealt lööb Buza ettevaatamatult ise oma väravasse 1:1.

Peale selle hakkab Ungari edurivi ägedusega peale tungima, kuid Kanhäuser päästab meisterlikult. Ka Ungari värava all on rohkelt hädaohtlikke silmapilke, neid suudab aga Zsak likvideerida. Üldse olid mõlema poole väravavahid paremad mehed väljal. Viik vastab üldiselt ka jõudude seekordsele vahekorrale. E. L.

Ungari esivõistlused kergejõustikus.

100 mtr. — 1. Fluck 11,1; 2. Rozsahegyi 11,3. 200 mtr. — 1. Rozsahegyi 22,4; 2. Hajdu 22,7. 400 mtr. — 1. Barsi 49,1 (Ungari rek.); 2. Gerö II 49,8. 800 mtr. — 1. Barsi 1.59,0; 2. Rozsa 2.03,0. 1500 mtr. — 1. Fonyo 4.10,2; 2. Grosz 4.11,8. 5000 mtr. — 1. Grosz 15.15,43,4; 2. Gyulay 16.04,2. 110 mtr. tõkkeid — 1. Püspöky 16,0; 2. Muskat 16,4. 200 mtr. tõkkeid — 1. Magyar 27,1; 2. Plavensky 27,3. Kaugus — 1. Püspöky 6,78; 2. Balogh 6,64. Kõrgus — 1. Gaspar 1,93 (Ungari rekord); 2. Orban 1,78. Teivas — 1. Brausz 3,60; 2. Scaky 3,45. Kolmik — 1. Farkas 13,61; 2. Kovacs 13,39. Kuul — 1. Bedö 13,74; 2. Egri 13,32. Ketas — 1. Molnar 40,84; 2. Egri 40,40. Oda — 1. Szepes 57,50; 2. Gyurko 54,19.

E. Spordileht tasuta!

Eesti Spordilehe aastakäigud sisaldavad hulga väärtuslisi artikleid, tulusaid juhatusi, näpunäiteid, ülevaateid ja kroonikat sõnas kui pildis, mil meie spordielus jäädav väärtus. Et neid tulutoovalt meie laiematele sportlastele ringkondadele tarvitavaks teha, silmaspidades seejuures kõigi meie noorte spordiühingute nõrka ainelist seisukorda, otsustas Eesti spordi keskküü kõigile kodumaa spordiühingutele seni ilmunud E. Spordilehe aastakäike (1920—1924) nõudmise järel tasuta välja anda, kusjuures eeskätt iga organisatsioon ühe komplekti võib saada. Liit ei tee seejuures vahet, kas need ühingud mõningasse liitu meil kuuluvad või mitte. Nii võivad aastakäike tasuta saada peale registreeritud spordiseltside veel mitmesuguste seltside spordiosakonnad, õppurühingud, kaitseväe ja kaitseväe sportlised rühmitused jne.

Aastakäike hakatakse välja andma 10. oktoobrist alates äripäeviti kell 11—2 p. l., kusjuures aastakäigu vastuvõtjal tuleb vastav volitus oma ühingu poolt ette näidata.

Aastakäike võib ka postiteel välja kirjutada, kuid siis tuleb soovijal saatekuulud ette ära tasuda. Need on järgmised: 1920. a. — 30 mk., 1921. a. — 50 mk., 1922. a. — 80 mk., 1923. a. — 60 mk., 1924. a. — 80 mk.

Võimalik on, et mõnest üksikust numbrist puudu tuleb, seepärast palutakse neid, kes terveid aastakäike tahavad omandada, nõutamisega rutata. Toimetis.

Soome sõjaväe esivõistlused.

Vahlstedt hirmuäratavas vormis.

Soome sõjaväe kergejõustiku esivõistlused peeti 18.—20. septembril Mikkelis. Külmast ja sajusest ilmast hoolimata purustati hulganähtava sõjaväe rekorde, mis näitab, et sportline tasapind sõjaväes on suurelt tõusnud. Võistluste päevakangelane oli veltveebel Armas Vahlstedt, kes tõukas 5,44 kg. kuuli 17,64,5 ja hüppas kaugust 7,00, parandades kumbagis alas Soome sõjaväe rekorde. Eriti väljapaistev on eelmine saavutus, mis ligi meeter parem Vahlstedti enese nimel seisvast Soome rekordist ja meil olevate andmete järel peaks olema suurim tõuge maailmas, mis selleraskuse kuuliga seni tehtud. Teised suured kuulitõukajad — Niklander, Pörhölä jne. ei ole tõuganud väikest kuuli üle 16,80-ne. Normaalseks vaheks suure ja väikse kuuli vahel peetakse harilikult 2 mtr. Vahlstedt on kuulitõukes ülihea tehnikamees, jõu nappus ei luba tal suure kuuliga nii suurt edu saavutada, kuid tema parem võistlussaavutus on 14,26.

Üldiselt olid esivõistluste tagajärjed:

100 mtr. — 1. ream. Halme 11,0 (uus sõjav. rek.); 2. madr. Ylänkö 25 sm. j.; 3. rm. Myllynen 3 mtr. j.

200 mtr. — 1. madr. Ylänkö 23,2; 2. ream. Halme 25 sm. j.; 3. ream. Ekqvist 3 mtr. j.

800 mtr. — 1. v. a.-o. Alajääski 1,58,7; 2. ream. Ekqvist 2,00,0; 3. v. a.-o. Jansson 2,02,8.

3000 mtr. — 1. veltv. Määttänen. 9,02,1 (uus sõjav. rek.); 2. v. a.-o. Posti 9,02,1 (rinnaosa järel); 3. v. a.-o. Alajääski 9,18,0.

9 km. murdmaa — 1. v. a.-o. Posti 33,29,6; 2. n. a.-o. Perkonoja 33,47,0; 3. ream. Virtanen 35,46,1.

Kaugus — 1. veltv. Vahlstedt 7,00 (uus sv. rek.); 2. ream. Myllynen 6,54,5; 3. n. a.-o. Järvinen 6,42.

Kõrgus — 1. veltv. Vahlstedt 1,80; 2. veltv. Mattsson 1,70; 3. v. a.-o. Venäläinen 1,60.

Kuul 5,44 kg. — 1. veltv. Vahlstedt 17,64,5 (uus sv. rek.); 2. veltv. Takala 15,81; 3. v. a.-o. Kolehmainen 15,17.

Ketas — 1. veltv. Takala 40,66 (uus sv. rek.); 2. ream. Ikonen 38,50; 3. leitn. Kuiri 37,59.

Oda — 1. sv.-ametn. Huusari 56,30; 2. n. a.-o. Penttilä 52,93; 3. veltv. Vahlstedt 49,80.

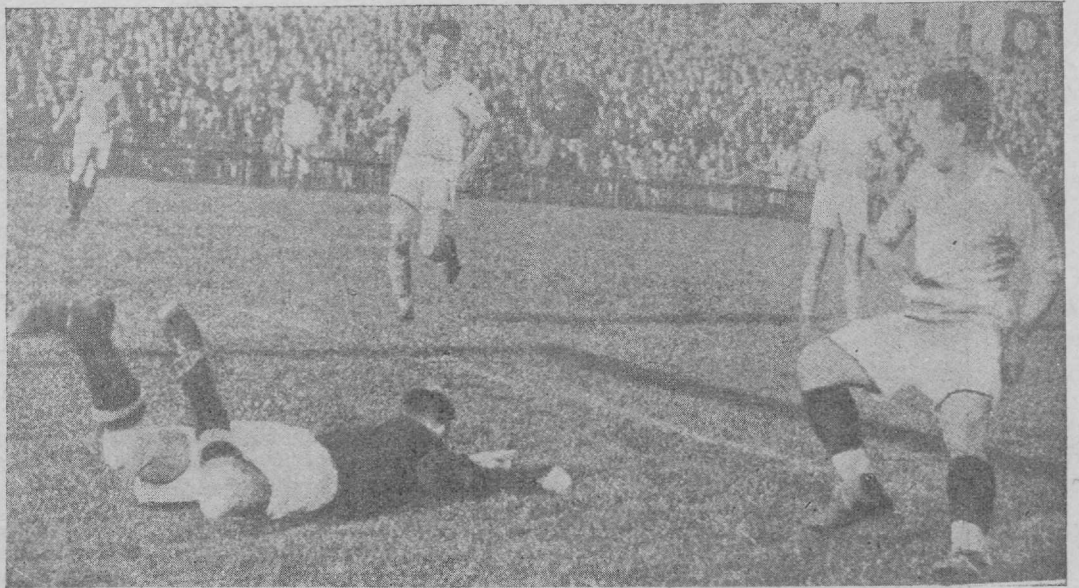
100 mtr. vabaujumine — 1. ream. Vasastjerna 1,11,0; 2. n. a.-o. Aspegren 1,15,9; 3. veltv. Lehtonen 1,16,7.

Püstolilaskmine — 1. kapt. Ruda 273 punkti (uus sv. rek.); 2. major Kauppila 271; 3. leitn. Hahti 259.

150 mtr. laskmine vintpüssist — 1. major Kauppila 205; 2. leitn. Nordström 197; 3. leitn. Dahl 193.

300 mtr. laskmine vintpüssist — 1. tehnik Hall 413 (uus sv. rek.); 2. kapt. Linden 402; 3. v. a.-o. Laine 400.

— Tartu Kalev võitis pühapäeval Tartu seltsi vahelises karikatsükli Noorsoo seltsi 3:1 (2:1). Noorsoo selts on Lõuna-Eesti meister tänäval.

Üllatusvõistlus Viinis.

Austria meistermeeskond Hakoah saab Amateure käest 6:1 lüüa. Raske väravaeelne situatsioon — Wieser (Amateure) on läbi murdnud, Fabian, Hakoahi väravavaht suudab mahaviskega palli selle jalgade eest lähedaloleva oma kaitsja Wegneri kätte mängida, kuna ääret kuulud Cutti (Amateure ääreaajaja) palli poole kihutab. Keskel seisab rahulikult Hakoahi keskpoolkaitsja Fried.

Uuest jalgpallitaktikast.

Uus ofsaidi määrus jalgpallis pidi tingimata ka mõningaid muutusi senistes taktikalistes tõekspidamistes esile kutsuma. Edu rivi saab tuntava soodustuse, kuna kaitse seisukord nähtavalt raskeneb. Kuidas uutes muutunud oludes tegutseda, milliseid üldiseid juhtnõude üles seada, selle üle on praegu elav mõttevahetus käimas ja tehakse mitmekülgseid eksperimente.

On katsutud mõnel pool meeskonna asetust täiesti ümber luua, nii nagu seda ka meil külaskäinud Leedu meeskond Viinist päritud eeskuju najal esitas — 3 kaitsjat, 3 poolkaitsjat ja 4 ajajat, kuid seda ei saa täielikult õigeks pidada. See võib olla paremal juhusel defensiiv-süsteem, kus meeskond püüab oma positsioone kaitsta, kuid pealetungil, offensiivil, ei saa edurivi nõrgestamist sel kujul otstarbekohaseks pidada — siis ei oleks uus määrus mingiks soodustuseks väravate löömise kasvamiseks, vaid ennem takistuseks. Vastase edurivi hädaohhtlikkust peab katsuma niiviisi ära hoida, et see oma edurivi seejuures ei nõrgesta.

Inglise suured klubid ei ole mingid eelmisele sarnaseid muutusi ette võtnud, nende koosseisud esinevad endiselt, kuid tööjaotus on veidi teistsuguseks muutunud. Pearaskus mängul lasub nüüd poolkaitsel, kes üli liikuv peab olema ja igal ajal kaitsele abiks suutma jõuda. Poolkaitsel ei tohi üldiselt nüüd enam niivõrd oma ajajate lähedal seista, poolajajat mängida, vaid oma nimetuse kohaselt — poolkaitsel — tegutsema. Ta peab ääreaajajaid kinni hoidma peasjalikult. Kaitsjad ei jookse nüüd enam kunaski äärel vastu, kuna see ebaõnnestamisel võib 3—4 vastase forvardit ühe kaitsja vastu värava ette jätta, vaid püüavad ainult tsendatut palle ja tsentri läbimurdeid tõrjuda. Kaitsjad ja poolkaitsjad tarvitavad koosmängu omavahel ka vana „Take the man“ süsteemi. Selle järel püüab poolkaitsja keha ajajat kinni hoida ja löögitegemise kaitsjale jätta. Meil ei luba vahekohtunikud Saksa-Austria eeskujul palju kehaga mängida, kuid uus määrusega saab selle läialdasem tarvitamine paratamatuks.

Mis puutub ajajate mängusse, siis nõuab uus määrus viinlaste arvates neilt suuremat julgust ja otsustusvõimet. Kuna ennem edu-

rivi kombinatsiooni ämblikuvõrku kodus, palli käest-kätte veeretades, nõuab praegune mäng neilt enam individuaalsaavutust. Saagedasti tuleb ajajal ainult väike nõks kõrvale teha ja viimane kaitsja on seljataha jäetud. Nüüd tuleb ajajal raske psühholoogiline moment — ta ei tohi kõhkleda, kõrvaleajajat ootama hakata, kellele sööta, vaid peab otse värava poole tormama ja viivitamatult, enne kui kaitsja järele jõuab, löögi tegema. „Scheu vor dem leeren Raum“, nagu viinlased ütlevad, on aga alati olnud ajajate suurim nõrkus. Mees, kes sellest üle on saanud, on Viinis Uridil, ja see on teda ka kuulsuseks teinud.

Viimased teated Inglismaalt kõnelevad, et ka seal eksperimente ümberpaigutamistega on tegema hakatud. Newcastle United mängis Aston Villa vastu viimase väljal. Enne seda oli Aston Villa võitnud Burnley 10:0 ja see sundis Newcastle'i ettevaatusele. Ta tõmbas oma siseajajad tagasi poolkaitsjate toetuseks, nii et edurivi „W“ kujuline välja nägi. Keskpoolskaitsja Spencer, Newcastle, mängis täiesti defensiiv osa ja hoidis ainult Aston Villa keskajajat Capeweli, kes kuulus väravakütt. Ümberpaigutus oli Newcastle'ile sedavõrd soodne, et ta kogu aeg juhtimisel oli ja ainult viimaste minutitega Aston Villa suutis viigini jõuda.

Üks on selge uue ofsaidi määrusega — ta on surmaks füüsiliselt nigelatele ja nõrga jooksuga mängijatele. Kui need varemalt võisid ainult oma kombinatsioonivõime poollest meeskonnas püsida, on nad nüüd täielikult teguvõimetud.

Poola esivõistlused ujumises.

100 mtr. vabalt — Kuncevicz 1,17,5; 100 mtr. seljali — Schoenfeld 1,35,6; 200 mtr. rinnuli — Jurkovski 3,27,0; 400 mtr. vabalt — Kuncevicz 7,05,0; 1500 mtr. vabalt — Jurkovski 30,11,0; 1000 mtr. vabalt naistele — Tratova 1,48,5; 400 mtr. vabalt naistele — Tratova 8,31,8; 100 mtr. seljali naistele — Schoufeldovna 1,58,2; 200 mtr. rinnuli naistele — Kaiserovna 3,57,0.

— Austria 10-võistluse meistriks tuli Wessely 6774,98 punktiga, mis Austria rekord. Seejuures parandas ta ka tõkkejooksu rekordi 15,8 peale.

— Poppovich, Tallinnas tuntud Austria mängija, sai sügisel ninast vigastada. Nüüd on ta operatsiooni järel juba niivõrd paranenud, et võis ühel võistlusel vahekohtunikuna tegutseda.

J. Golding.

Esimesed jalgratta esivõistlused.

Eesti meister — J. Golding.

Eestis leidub vist umbes 40.000 jalgrattast, huvi jalgrattasporti vastu on elav, kuid meie ülihalvad maanteed ja rattasõiduväljade täielik puudumine, on selle ülipopulaarse spordiala meil seni kängus hoidnud. Vast tänava aastaga on jalgrattasport meil hakanud jõurikkamalt läbi lööma, jalgrattavõistlusi on korraldatud rohkelt ja lõpuks andis nüüd ka Ekraveliit sellele spordialale Eestis litsentsi, jalgratta esivõistluse võtmisega oma tegevuskavasse. Kui nüüd ka keskliidu kavatsus täitub velodroomi ehitamisega Kadrioru staadionile, võib meie spordielu rikastuda uue hoorikka ala juurutamisega tuntavalt ja jalgrattasporti tulevikku võib siis kindlustatult lugeda.

Esimesed jalgratta esivõistlused leidsid aset Kadrioru ringteel läinud pühapäeval, kus on harjutud meil jalgrattavõistlusi pidama, kuid iseenesest on võimatu ja otse elukardetav kiireks sõiduks. Kuna veel võistluste eel oli tugevasti vihma sadanud ja tee poriseks muutunud, olid võistlustingimused alla igasugust kriitikat.

Võistlejaid seekord väljaspoolt Tallinna peale ühe ei olnud ilmunud, mis konkurentsi väiksearvuliseks tegi. Elavus ei kannatanud siiski osavõtjate väikse arvu all ja võistluskohtade pärast oli õige hoogne. Ka publikut oli varase aja peale vaatamata õige rohkesti kogunud.

Esimeseks Eesti meistriks tuli täiesti teinitult J. Golding, Sport, kes on meie väljapaistvam jalgrattasõitja praegu. Suure jõurikkusega tuli ta võitjaks kõigil kolmel maal ja parandas halbade olude peale vaatamata isegi 5 km. Eesti rekordi, mis annab kõige parema tõenduse tema lubavale vormile.

Võistluste tehnilised tagajärjed olid:

1 km. — 1. Golding, Sport, 1.31,4; 2. Tshutshelov, Sport, 1.34,2; 3. Hopp, Kalev, 1.37,3; 4. Silberg, Sport, 1.38,6; 5. Kõlkar, Sport, 1.38,9; 6. Kokk, Sport, 1.39,7; 7. Renner, Sport, 1.41,8; 8. Palm, Sport, 1.42,3; 9. Veermann, Järvapojad, 1.43,3.

5 km. — 1. Golding 8.54,7 (uus Eesti rekord); 2. Silberg 9.21,2; 3. Tshutshelov 9.26,3; 4. Kõlkar; 5. Kokk; 6. Hopp.

25 km. — 1. Golding 47.18,3; 2. Tshutshelov 50.38,2; 3. Kõlkar 50.39,4; 4. Silberg 50.43,4; 5. Renner; 6. Veermann.

Ennenägematu väravate uragaan.

Leedulased hävitavalt löödud.

Leedulaste ootamatult tubli esinemine Riias, kus nad lõkendava hoo, vaimustuse ja kõikeväljaneva jõurikkusega mängisid, tõstis korraga lugupidamist nende jalgpalli klassi vastu niihästi Riias kui Tallinnas. Leiti, et kuigi nad tehniliselt veel eestlaste ja lätlaste tasapinnani hästi ei ole jõudnud, nad oma värskusega kõigiti kardetavad võivad olla neile mõlemale ja võrdsed vastased.

Peale leedulaste triumfi Riias, kasutas jalgpalliliit leedulastele Tallinnale veel vastu sügist pinevama jalgpallisündmuse pakkumiseks leedulaste kutsumisega meile külla. Nii leidsid 23. ja 24. septembril aset 2 linnavõistlust Tallinn-Kaunas, millest esimene kaaluvama tähtsusega oli, kuna teine ainult tasuvõistlusena peeti.

Peab tähendama ette, et peale oma edukat esinemist Riias, leedulased meid teatud määral alahindama hakkasid, mis suurel määral ka nende saatulise kokkuvarisemise põhjuseks Tallinnas oli.

Tallinn — Kaunas 6:0.

Koosseisud ilmuvad väljale sarnastena, nagu see eelmises E. Spordilehes toodud, vahekohtunikus asub Mckibbin.

Algab mäng lahtiselt ja ettevaatusega eestlaste poolt. Einmann ja Pihlak katsuvad väravalõõmisesega õnne, kuid selle järel pääseb kohe ka väike Zukauskas õige kardetavalt Eesti värava alla.

3. minutil on esimene nurgalöök Eesti heaks ja mäng jääb peatama Leedu värava alla. Selle järel kui Pihlak, Paal, Ellmann ja Kihlefelt on mitu head väravashanssi ära raisanud, püüab Leedu kaitsja karistusosal käega palli. Penaltist toimetab Pihlak 1:0.

Nüüd läheb tempo elavamaks ja pealetung kujuneb Leedu väravasse paiguti õige maruliseks. 12. min. murrab Kihlefelt läbi, teeb löögi, väravavaht haarab selle järele, kuid suudab ainult sõrmedega palli riivata. Seis märgitakse 2:0.

14. min. on Kihlefelt järele löögil, väravavaht saab palli süle, kuid püherdab enese palliga tükis võrku. 3:0.

Nüüd järgneb rida nurgalööke Eesti heaks ja ka rikkalikult löögivõimalusi, millest osa ka kasutatakse. Nii lööb Pihlak 18. min. Ellmanni söödust 4:0, 24. min. Ellmann kombinatsioonist Kihlefeltiga 5:0 ja 26. min. Pihlak Kihlefelti söödust 6:0.

Nüüd kaob juba mängu hasart eestlastel ja minnake enam „lumängu“ peale välja. 29. min. veeretavad Einmann—Liivar 2 meetri kaugusel oma väravast palli käest-kätte, kuna leedulane täiel lennult nende kannul on.

31. min. teeb Rein toreda kaugelöögi, mis veidi üle läheb, 35. min. lööb Paal 5 mtr. pealt posti ja 40. min. lööb Pihlak põikpuud riivates üle. Tipneril läheb vahepeal igavaks ja ta käib väravast eemal juttu vestmas.

Poolaeg lõpeb väravatega 6:0 ja nurgalöökidega 5:0.

Vaheajaks ei lahku leedulased väljalt, vaid jäävad tsentrisse „sõjanõu“ pidama. Sel ongi nähtavasti tulu, kuna teine poolaeg väravateta lõpeb. Seda ei tule siiski leedulaste tubliduse, vaid juba meie meeste hooletuse arvele kirjutada. Ka teisel poolajal oleks võinud 6 väravat langeda.

Kohe löövad Ellmann ja Pihlak lähedalt mööda, kuid siis saavutavad leedulased nurgalöögi, mille järel parem half õige terava palli Tallinna värava poole läkitab. Selle järel lööb Pihlak jälle mööda ja veab palli outi. 7. minutil lööb üks leedulane teise oma mehe palliga hingetuks.

10. min. Reini kaugepomm mööda ja 13. min. Kihlefelti ebaõnnestus. Selle järel veereb pall mööda tühja värava joont, kuni Leedu back selle minema kihutab. 14. min. on Kihle 5 mtr. peal väravast, kuid ei saa löödud. 17. min. Ellmanni möödalöök võimatu lähedalt. 20. min. seisab Kihle palliga tühja värava ees, kuid peab senikaua nõu, kui leedulane ta murest päästab. 21. min. Ellmann juuksekarva võrd mööda.

Kohe on ka Tipneril võimalus oma päästetööd näidata. Tagant tehakse kaugelöök väravasse, 2—3 meest jooksevad talle otsa, kuid hüglahüppega vabaneb ta nende vahelt ja püüab lati alla mineva palli, pealetungijaid ise laiali puistates.

24. min. teeb Räästas toreda söödu, pall veereb jälle kriidijoonel, kuid teised forvardid on jäänud huviga palli veeremist vaatama ja puudub sisselükkaja. 28. min. veeretab Pihlak 10 mtr. pealt palli mööda. 29. min. teine nurgalöök Leedu heaks. 31. min. lööb Pihlak väravaposti. 34. min. kolmas nurgalöök leedulaste kasuks. Veel paar värava võimalust Leedu võrgu ees, üks ofsaid (üks oli ka esimesel poolajal) ja mäng lõpeb.

Äpardanud tasuvõistlus.

Tallinna pidi tasuvõistlusel esitama garnisoni koondusmeeskond, kes tahtis treeningut enne Riia sõitu, kuid et kõiki tarvilisi mehi kokku ei saadud, võeti sinna juhusliselt väljal leitud mängijaid hulka. Nii nägi Tallinna koosseis välja: Leithammel; Kallaste—O. Silber; Reinfeldt—Kaljot—Einmann; Laamann—Pihlak—Ellmann—Tipner (algul Läll) — Kihlefelt. Leedulastel oli muudetud paar mängijat eelmise päeva koosseisus.

Mäng oli iseenesest palju nõrgem eelmisest päevast, kuid leedulased näitasid veel suuremat saamatust, nii et kogu 90 minutit oli ainsam tormijooks nende väravale. See väsitas ja piinas neid nii, et nad lõpuks omavahel tülitsema läksid. Ei puudunud ka juhust, et 2 Leedu kaitsjat sedavõrd tugevasti peadega kokku hüppasid, et ühte oldi sunnitud eemale talutama.

Esimene poolaeg lõppes 3:0 Tallinna kasuks ja kogu mäng 9:0. Nurgalööke oli umbes paar-kümmend.

Jalgpalli esivõistlused.

Narva Võitleja — Kalevipoeg 3:3.

Narva Võitleja: Kampus; Kodaniberg—Valdhof; Morfeldt—Kalvi—Kriisk; Remmel—Elland—Volkov—Bieber—Kutti.

Kalevipoeg: Müller; Pöder—Välly; Kruuse—Kipp—Römmer; Piperal—Hähnel—Kull—Läll—Räästas.

Vahekohtunik A. Silber.

Mäng õige hoogne ja vahelduv. Kalevipoeg võtab energilise stardi. Ääred viivad kiirelt palli alla, tehakse kenad tsenderdused, kuid puuduvad nende realiseerijad. Varsti koguvad narvalased endid ja vastavad lühidasööduliste atakidega.

15. min. tõrjub Pöder peaga palli, see kukub ta seljataha aga maha, mees tahab jalaga lüüa, kuid tabab õhku. Nüüd on ka narvalased juba jaol. Viimase abinõuna söötab Pöder palli väravavahile tagasi, kuid Elland jõuab vahele ja märgib 1:0.

17. min. lööb Volkov nurgalöögi järel 2:0, kuna pall iseenesest piütav oli.

Nüüd läheb Kalevipoeg õige ärevaks ja hakkab räpakalt peale tormama, kuid tagajärge ei tule ega tule, 36. minutil ei saada palli ka tühjast väravast sisse. Väravatega 2:0 ja nurgalöökidega 2:4 lõpeb poolaeg.

Teise poolaja algus on Kalevipojale õnnelik. 2. min. lööb Römmer nurgalöögi järel 1:2 ja 4. min. Läll 2:2. Viimane pall oli Kampusel juba peos, kuid see hakkas veel mütsi kohendama ja veeretab palli võrku. 5. min. ei taba Piperal lähedalt maalt väravat.

15. min. teeb Läll toreda kaugelöögi, mille Kampus veel paremini sõrmeotstega kornerisse saadab.

30. min. murrab Elland läbi, Müller jookseb vastu, kuid pall läheb temast mööda võrku. 3:2. Enne seda oli narvalaste hands ja Kalevipoja kaitse jäi nähtavasti viilet ootama.

40. min. veeretab Kull nurgalöögi järel sammu maa pealt palli Narva võrku. 3:3.

Sellega lõpeb normaal mänguaeg.

Lisamängul ei ole nähtavasti kumbagil poolal võitmiseks tuju ja veniva poolatunni järel lõpeb mäng viigiga.

Nurgalöögid 9:8 Võitleja kasuks.

— Jaan Jaago on Austria maadlejatele väljakutse teinud, lubades igapähele, kes temale 1 tund jõuab vastu panna, 3000 austria shillingit (umb. 30.000 Emk.) autasu. Kutse on vastu võtnud meistermaadleja Heinrich Lohmayer.

— Houben on võitnud hollandlase v. d. Berghe 100 mtr-is ajaga 10,8.

Provintisist.

A. Lugenberg, jalgpalliliidu abiesimees, tegi neil päevil sõidu Pärnusse ja Viljandisse, kus ta sealsete spordiõludega tutvunes ja ka mõned sportlised loengud pidas. Oma muljeid sõidust jagas hra Lugenberg meiega lahkesti:

Pärnu jätab kõigiti sportliselt hea mulje. Seltsid töötavad suure agarusega ja teevad nähtavaid edusamme. Juhtivaks seltsiks Pärnus on Tervis, kes on suutnud omale ka seltsimaja ruumid muretseda ja need korralikult sisse seada. On ajakõrgusel seisvad maadluse ja tõstetoad, kus virgalt harjutatakse, edasi juhatus tuba, lugemislaua ja puhvet, kõigiti meeldivad ja ka rohkelt kasutatavad ruumid. Korraldatakse ka tantsu ja võistlusõhtuid, millest osavõtt suur. Distsipliin seejuures hea.

Uue jalgpallimäärustiku tutvustamiseks korraldas hra Lugenberg Tervise ruumides loengu, mis elavat vastukõla leidis. Kogus umbes 50 mängijat Tervisest, Vapurusest ja Pärnu jalgpalli klubist, kes huviga ettekannet jälgisid ja rohkelt küsimusi referendile esitasid.

On näha, et Pärnus on asjal hoog sees, eriti tuntakse suurt huvi jalgpalli vastu. Ei möödu ühtegi pühapäeva, kus jalgpallivõistlusi ei peetaks. Liikumise juhid Pärnus on teguvõimsad inimesed ja neilt võib asja edasiviimist loota. Talvel katseb Pärnu Tervis muuseas kelgumäe avada, mis tulutoov võiks olla ja ainelisi tagatisi seltsile suuremateks ettevõteteks vast pakub.

Viljandis on liikumine nõrgemal alusel. Harrastatakse ka peajasjalikult jalgpalli, kuid huvi asja vastu ei ole niivõrd laialdane kui Pärnus. Tegutseb praegu ainult Viljandi spordiring, kuid seisukord on tal õige raske. Seltsimaja kooskaimiseks puudub, samuti spordiväli ja viimase saamiseks seisavad ees isenesest õige tühised, kuid seni võitmatud takistused. Kõigiti soodne maa-ala spordiväljaks asub gümnaasiumi käes tarvutada olevas pargis, mille kordaseadmiseks oleks tarvis ainult platsi keskel asuvad 5 puud maha raiuda ja 90×60 mtr. jalgpalliväli oleks valmis. Kuid seda juttu ei taheta kuulda. Kooli direktor olevat spordi vastane ja kõik katsed tema südame pehendamiseks olla jäänud seni tagajärjetuks. Poisid ajavad jalgpalli ümber puude ikka endiselt edasi.

Seni puudunud väljal ka jalgpallivärvad, kuid nüüd on need kaitseliidu spordiringi korraldusel, keda juhivad omaaegne Eesti kolmikühpe rekordimees Lassen, üles seatud. On olemas ka nõrk lootus, ehk õnnestub maakonna valitsuse kaudu kuidagi mõjuda, et need 5 pahurat puud väljalt kaoksid.

Muuseas pakub küll linnavalitsus spordivälja korraldamiseks maa-ala järve ääres, mis aga nii soodne ei ole kui eelmine, ja vast umbes 500.000 marka kordaseadmiseks kulu nõuab.

Hra Lugenbergi ettekandele ilmus viljandlasi 30—40 meest, kellele siis uususi tutvustati. Ka jalgpalliväljal näitas hra Lugenberg moodsat treeningu süsteemi, nagu seda Tallinnas välismaade treenerid tarvitanud. Meestele, kes varem lihtsalt värava ees seisest olid selle peale kõksutanud, meeldis uudis väga. Mehed on isenesest hea materjal, tusedad ja jõust lõkendavad, vägevaid löögipõrakaid te-

Tallinna ringkonna karikavõistlustel.

Karikavõitja spordiselt Võitleja ühes võistlusi korraldava Tallinna välkeseltside esitajatest koosneva komisjoniga. Seisavad tagumises reas vasakult: Siivo, Laur, Rääks, Schmidt, Vinkelberg, Koppel (Võitleja kapten), Uustalu, Pavel ja jalgpalliliidu vahekohtunikkude kolleegiumi esitaja Hargel.

Keskumises reas on korraldava komisjoni liikmed: Pärnu (ÜENÜTO), Floor (Edu), Adorff (Võitleja), dr. Schwartz (Makkabi), Maasik (Riigiteenijate spordiühing), Kreekmann (Floora). Istuvad ees: Fiskar, Roots ühes võidetud karikaga ja Tomson.

TJK—Tallinna ringkonna koondus 2:0.

Noored esinesid internatsionaalide vastu paremini oodatavast.

27. sept. peetud võistlus oli esimeseks suuremaks juhuseks meie võrsuvatele noortele jalgpallimängijatele oma võimete tuldesaatmiseks vanade meistrite vastu sel alal. Selleks oli kokku seatud äsjalõppenud karikavõistlustest saadud kogemuste kohaselt n. n. Tallinna ringkonna koondus, kes siis TJK murul pühapäeva lõunal poeletuhandelise pealtvaatajaskonna ees lõi matshi TJK-ga. Vahekohtunik J. Hargelile esinesid meeskonnad algvileks järgmiselt: TJK — Kürbis, Lass-Liivar, Vinter-A. Silber-Tomingas, Väli-Pöder-Jürgenson-Joll-Jürisson; koondusmeeskond — Meiertal (Makkabi), Kasberg (ÜENÜTO)-Tomson, Fiskar-Vinkelberg-Siivo (Võitleja), Ivanov- (Olümpia)-Liisment-Kreekmann (Flora)-Schur (Makkabi)-Reintam (Edu).

Algsinutid mööduvad koondusmeeskonna kollasärgilistele õige kohmetult ja mehed ei suuda veel hoogu sattuda, kui 7. min. Pöder läbi murab ja võrdlemisi lähedalt 1:0 oma värvide heaks seab. Kuigi veel TJK surumist jätkab, ei taha väravad järgneda ja toibudes muutub koondusmeeskond õige aktiivseks. Järgneb rida sõite Kürbise manu, kuid suurema hädadohtlikkusega. Tundub puudus koosmängus, millest hulk sõite tarbetuiks muutuvad ja liialt üksikmängule kalutakse. TJK-l on väravavõimalusi muidugi oht-ramalt, kuid Meiertal koonduse väravas on nobe.

Teisel poolajal ilmub koondus väljale muudetult, asetades uue mehe Koppeli (Võitleja) paremale äärele ja Kerve (Olümpia) parempoolkaitsjaks. TJK on tuntavas paremus esimesest poolajast, kuid väravalöögid ei taba. Nii võtab 7. min. Meiertal palli Jürgensoni jalalt, 9. min. lükkab Tomson läbimurdnud Väli-Jürgensoni vahelt

palli Meiertalile. Siis nurgalööök TJK kasuks ja Silber löök üle, kuni 17. min. Jürgenson vasakpoolkaitses hooletusest läbi pääseb ja 2:0 lööb. Sellega raugab ka TJK ägedus ja koondus hakkab vabamalt suruma.

18. min. Vinkelbergi kena kaugelööök napilt mööda ja 23. min. pääseb Reintam Liivarist läbi, kuid seisukord likvideeritakse veel nurgalööögiga. 34. min. on iseäranis märkimisväärne, kus Kreekmann täiesti läbi on murdnud, kuid palli põlvele kargades nõrga löögiga kindla väravavõimaluse hävitab. Lõpul tundub koonduse napp paremus ja 42.—43. min. on TJK-le iseäranis kibedad.

Võistlus lõpebki väravates 2:0 (1:0) ja nurgalöökid 6:5 (4:2) TJK kasuks.

Võistluse kohta võib öelda, et ta õige voolav oli, mida tuleb panna uue ofsaidi määrustiku arvele, mis pakkus rikkalikult väravavõimalusi mõlemale poolele. Ainult koondus oli kogenumatu nende realiseerimises. Siiski ei ole kaotus 2:0 TJK-le, kus 6 internatsionaali kaasa mängisid, kuigi vapustav koondusele ja peaks ergutama paremalegi. Eriti lonkab koondus puudulikust kokkumängust, mida liig lapitud koosseisuga vabandada saab. Iseäranis kokkuharjumatu oli eduriivi, kuna tagaliinid rahuldavamad olid. Poolkaitses on Vinkelberg paljulubav, kui suudab rohkem kiirust arendada. Kaitses oli Kasberg südi, kuna parema mehena tuleb siiski nimetada väravavahti Meiertali.

Kui Sport ja Kalev ei põlga kutset vastu võt- mast, seisab koondusmeeskonnal veel mõni heitlus ees.

hakse suure kergusega, kuid üldse sünnib see väga primitiivsel kujul.

Jalgpalliliit peaks tulevikus suuremat rõhku provintsi edenemise peale panema, püsivalt lektoreid ja instruktoreid välja saatma, sest huvi on asja vastu elav, kuid puudub täielikult juhatus ja sihid, mille poole peaks püütama.

Tallinna Võitleja kergejõustiku võistlused.

Tallinna Võitleja omavahelised kergejõustiku võistlused lõppesid 10 osavõtjaga eelmisel nädalal Kalevi väljal. Üldiselt keskpärastest tagajärge-dest tõusid kõrgemale jooksud, kuid ka heited ja hüpped on kevadistega võrreldes paranenud. Nii heitis Simson oda 41.53 ja tegi kolmikut 11.27.

Tehnilised tagajärjed olid: 60 mtr. K. Vanatoa 7,7; 100 mtr. Valdmann 12,6; Simson rinnamaas; 400 mtr. Obervelthut 59,1, Vanatoa

60,0; 800 mtr. Obervelthut 2:18,3, Palm 2:26,5; 3000 mtr. Palm 10:51,5; 110 mtr. tõkkeid Valdmann 20,9; kaugus Simson 5,33; kolmik Simson 11,27, Allimann 11,03; kõrgus Simson 1,48, Adorff 1,45; kuul Valdmann 9,93, Simson 9,42; ketas Obervelthut 28,85; oda Simson 41,53.

Üldvõitjaks tuli, omandades E. Vanatoa rändava kuuju. Simson 20 punktiga Valdmanni 16 ja Allimanni 14 punkti ees.

Edu — Kalev 2 3:1.

Pärnu Tervise paremäe Jürvetsoni kaasa mängides purustas Edu 21. sept. Kalev 2-se viimase väljal. Peasoodustusena Edu võidule võib lugeda uut ofsaidi määrustikku, mis lubas mõjule ta häid ääretormajaid ja mille kokkuvõtteks Edu tugevas ülekaalus oli. Kuigi E. Tanne (Kalevi-poe) vahekohtunikuna aega üle normaalsuse venitas, lõppes võistlus Edu kasuks 3:1 (1:0).

— E. Borg, Soome tööväliliidu suurjooksja, on 1500 mtr.-is püstitanud uue Soome tööväe rekordi 4.03,6.

J. Martini foto.

Ilmarekordid tõstmises.

Maksivad 31. augustiks 1925. a.

1. Sulgkaal. — 2. Kergekaal. — 3. Kesikkaal. —
4. Poolraskekaal. — 5. Raskekaal.

Rebimine vasakuga.

1. Tissot, Shveits, 66,5 kg.; 2. Jaquenoud, Shveits, 72,5 kg.; 3. Vandeputte, Prantsuse, 77,5 kg.; 4. Glück, Austria, 81 kg.; 5. Hünenberger, Shveits, 87,5 kg.

Rebimine paremaga.

1. Andrisek, Austria, 68 kg.; 2. Stadler, Austria, 78,5 kg.; 3. Neuland, Eesti, 82,5 kg.; 4. Cadine, Prantsuse, 90 kg.; 5. Rigoulot, Prantsuse, 101 kg.

Tõukamine vasakuga.

1. Rosinek, Austria, 80 kg.; 2. Jaquenoud, Shveits, 90 kg.; 3. Neuland, Eesti, 92,5 kg.; 4. Rigoulot, Prantsuse, 92,5 kg.; 5. Gässler, Saksa, 101 kg.

Tõukamine paremaga.

1. Rosinek, Austria, 89,5 kg.; 2. Bichsel, Shveits, 95 kg.; 3. Bichsel, Shveits, 95; 4. Hünenberger, Shveits, 107,5 kg.; 5. Hünenberger, Shveits, 113,5 kg.

Rebimine kahega.

1. Martini, Prantsuse, 86,5 kg.; 2. Neuland, Eesti, 97,5 kg.; 3. Neuland, Eesti, 100 kg.; 4. Cadine, Prantsuse, 108,5 kg.; 5. Rigoulot, Prantsuse, 126,5 kg.

Surumine kahega.

1. Graf, Shveits, 90 kg.; 2. Messe, Saksa, 92,5 kg.; 3. Galimberti, Itaalia, 97,5 kg.; 4. dr. Schaerer, Shveits, 100 kg.; 5. Aigner, Austria, 119,5 kg.

Tõukamine kahega.

1. Andrisek, Austria, 110 kg.; 2. Stadler, Austria, 125 kg.; 3. Trefiny, Austria, 129 kg.; 4. Rigoulot, Prantsuse, 141 kg.; 5. Rigoulot, Prantsuse, 161,5 kg.

Rahvusvahelised naiste võistlused.

Göteborgi staadionis peeti 3000 pealtvaataja ees suuremad rahvusvahelised naiste kergejõustiku võistlused, kus paremad inglise naissportlased esinesid.

Kuul — 1. R. Svedberg, Rootsi, 9.82; 2. F. Birchough, Inglise, 8.46; 3. S. Stave, Rootsi, 8.44.

60 mtr. — 1. V. Palmer, Inglise, 8,1; 2. S. Larsson, Rootsi, 8,8; 3. C. Hatt, Inglise.

Kõrgus — 1. A. Ahlstrand, Rootsi, 1.40; 2. I. Broman, Rootsi, 1.40; 3. S. Elliot-Lynn, Inglise, 1.40.

60 y. tõkkeid — 1. C. Hatt 9,3; 2. S. Elliott-Lynn 9,6; 3. A. Ahlstrand 10,3.

400 mtr. — 1. V. Palmer 61,5; 2. A. Carlsson, Rootsi, 72,1; 3. E. Sundberg, Rootsi, 72,8.

Oda — 1. S. Elliot-Lynn 27.12; 2. E. Haglund, Rootsi, 25.04; 3. S. Stave 22.38.

Kaugus — 1. S. Stave 4.45; 2. H. Stenhammer, Rootsi, 4.39; 3. V. Jacobson, Rootsi, 4.31.

Budapestis

peeti 17. septembril rahvusvahelisi ujumisvõistlusi. Parem mees oli ungarlane Barany, keda praegu Arne Borgi puudumisel peetakse Euroopa kiireimaks ujujaks.

100 mtr. vabalt — 1. Barany 1.01,0, Ungari rekord; 2. Gaborfyi, Ungari; 3. Heinrich, Saksa.

100 mtr. rinnuli — 1. Rademacher, Saksa, 1.18,8; 2. Jung, Ungari; 3. Hegedus, Ungari.

100 mtr. seljali — 1. Bartha, Ungari rekord; 2. Fröhlich, Saksa; 3. Wencell, Ungari.

200 mtr. vabalt — 1. Heinrich 1.20,7; 2. Bitzkey, Ungari; 3. Szabo, Ungari.

Varssavi

rahvusvahelistel kergejõustiku võistlustel saavutati:

100 mtr. — Szenajch, Poola, 11,2;

200 mtr. — Juhasz, Ungari, 22,4;

400 mtr. — Juhasz 51,5;

800 mtr. — Kostrzewski, Poola, 1.59,0 (uus rekord);

5000 mtr. — Lukaszewicz, Poola, 16.20,0;

110 mtr. tõkkeid — Jandera, Tsh.-Slov., 15,2 (Tshehi rekord);

400 mtr. tõkkeid — Kostrzewski 59,1 (uus rekord);

Kõrgus — Machan, Tsh.-Slov., 1.80;

Kaugus — Machan 6.93;

Teivas — Adameczak, Poola, 3.45;

Kolmik — Somfai, Ungari, 13.69;

Oda — Chmelik, Tsh.-Slov., 56.95;

Kuul — Chmelik 12.44;

Ketas — Szydowski, Poola, 39.66;

4x100 mtr. — Polonia 45,4, Poola rekord.

Tallinna võidukas meeskond

Tallinna — Tartu linnavõistlusel kergejõustikus. Seisavad vasakult Lehtmets, Tiisfeldt, Keskiüll, Villemson, Saulmann, Ekraveliidu esitaja leitn. E. Lepp, Linaat, Tallinna esitaja Kiilim, Tammer, Rebas, Palmberg ja Laurson. Fotolt puudub Klumberg.

Lõdvestusharjutuste tähtsusest.

H. Meusel, spordiõpetaja.

Varem oldi selles vaates, et sportlase lihas peab ainult võimalikult tugev olema, ja tegevus spordiseltsides arenes ka selles suunas. Lihase tugevus väljendus lihase ümbermõõdus, mille tõenduseks ülestõstetud kätega poseeriti. Ümarik biceps pidi mehejõu ja saavutusvõime patendiks olema. Tänapäeval on kergejõustiku ja rütmilise võimlemise mõjul seda vaadet suurelt korrigeeritud ja meie teame, et enne, kui lihaste tugevdamisega algust teha, peab kõrvaldama lihase ebaloomuliku nõrinduse ja kalkuse, mis arenenud tsivilisatsiooni ebanormaalsustest, — peab lihaseid lõdvestama. Laps on looduse poolt lõtv ja muutub alles aja jooksul olude sunnil kõvaks ja ka tõntsiiks. Lihaste lõdvestamine (Lockerung) on tarvilik, et lihastes paremat vere ringjooksu tekitada, kuna kokkutõmbunud kõva lihas sama halvasti laseb verel läbi jooksta, kui suudab inimene juua, kellel käsi suu peal hoitakse. Et vere ringjooks hapnikku, kogu elu kandjat, terves kehas jaotab, on tarvis kehaliste harjutuste puhul eestkätt tähelepanu juhtida lihaste korraliku niisutamise peale verrega.

Edasi on tähtsam vajadus liikmeid, mis ühekülgse elukutselise tegevusega ülipiiratud liigutuste skaalale kohanenud, vabastada sellest tsivilisatsiooni kammitasast ja neile lõdvestamise näol loomupärane liigutuste mitmekesisus tagasi anda.

Siis on veel tähtis jõuhoidmise vaatepunktist välja minnes igal eluavaldusel sellest mitteosavõtva lihaseid tegevusest eemaldada lõdvestamisega. Selleks tuleb harjutada täielikku lõdvenemisvõimet. Selle peale juhivad meie tähelepanu Bode oma väljendusgümnaastikaga ja tema meelest ei ole ühegi kauni liigutuse teostamine ilma sarnase jõu ökonoomiata võimalik.

Lähemal lõdvestamisharjutuste vaatlusel leiame neis kolm eri liiki. Kõigepealt näeme liikmelõdvestamist. Selle peaharjutused on: käte keerutamine veskitiibade sarnaselt ette ja taha ja jalgade vibutamine, tehes õhus 8-kujulisi joonistusi. Need on kaks tähtsamat harjutust.

Teisel kohal seisavad vabastusharjutused (Entspannungsübungen). Neil ei ole otsekohest arendavat tähtsust, s. o. nende läbi ei saavuta lihas ümber-

mõõdus midagi juure, kuid ilma nendeta ei saada tänapäev enam läbi, kuna praegu suuremat rõhku pannakse kauni liigutuse, kui koguka lihassassi peale. Et meieaja inimesed enam küllalt loomulikult ja kaunilt ei tee liigutusi, tuleb abinõusid leida selle ürgloomuliku ja kauni poole tagasi jõudmiseks. Ainsam abinõu on vabastusharjutused. Meie peame lihasele vabanduse andma täielikult lõdvalt, tema enese raskuse kohaselt ripnema jääda (käte, jalgade, ülemise keha lõdvalt allakukkuda laskmine). On see oskus omandatud, s. o. tuntakse teatud kehaosa raskust, on takistused kõrvaldatud ja võib algada ülesehitav liigutuste harjutamine, kusjuures ainult need lihased küsimusse tulevad, mis liigutuseks tingimata tarvilised. Sellega omandame jõduhoidva ja ühtlasi loomuliku liigutuse, mis ka alati kaunis on. Vabastusharjutused on seega ainult negatiivselt arendavad, kuna nad teed loomulikkusele tasandavad.

Kolmas liik lõdvestusharjutusi on lihaste lõdvestamine, mis oma mõjuga suurelt massaashile läheneb ja niihästi üksikule lihasele, kui ka tervele kehale värske ja jõurikka tundmuse annab. Harilikult teostatakse neid harjutusi kehaosade kiire siia-sinna liigutamisega oma pikkustelje ümber. On hea kui keegi teine ka lihaseid raputada aitab. Kehalihaste lõdvestamiseks on kõige soovitamam massaashi tarvitada.

Kui lõdvestamist ja vabastamist harjutusi järjekindlalt lihaste pikendamise ja tugevdamise kõrval käsitatakse ja sellele seltsib seismiste organide süsteemaatline arendamine, siis tunneme meie kiirelt nende harjutuste suurt tähtsust, olgu see siis isiklike elamuste kaudu ehk sportliste või muude saavutuste tasapinna tõusu läbi.

Omapärane rekord.

Eddie Nugent Ameerikas omab omapärase ilmarekordi. Ta on omal eluajal päästnud 439 inimest uppumissurmast. Ta on 30 aastat vana ja Long Beach'is ujumisõpetajaks. Oma 7-aastase ameti kestvuse puhul on jõudnud ta päästa sarnase hulga uppujaid.

Euroopa esivõistlused maadluses

Korraldab Itaalia maadlusliit Milanos detsembril algul. Lähemaid teateid lubab Itaalia maadlusliit saada võimalikult pea.

E. Spordilehe maleosakond.

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türn.

Nr. 32 (38). 1. oktoobril 1925. a.

Eesti meistervõistlus.

Matsh Rinne — Türn.

Seis 1:2 kahe viigi juures Tüрни kasuks.

5. mängu avangust tuli Rinne, kes mustadega mängis, rahuloldavalt välja. Edaspidi aga peale üldist vahetust tungis valge kuningas laua keskele. Käik a4 lõhkus musta väe etturite rivi liputiival ja nüüd oli musta seis kriitiline, sest musta c-ettur oli kahekordse tule all ja edasilikumisel ähvardas teda ka surm. Ta langeski. Kuid selle etturi võtmiseks tarvitas valge kaks käiku ja selle aja jooksul suutis vaenlase ratsavägi selja taha tungida, raskendades valgete etturite läbitungimist 8. joonele. Lõpuks tegi valge väe juht vaenlasele kingituse, pakkudes rahu status quo alusel, kuigi seis veel muu seas lõksu sisaldas: 47. h4 Rg2 48. Of3! Rh4? 49. Oh1 ja valge võidab. Nii lõppes viigiga mäng, mille kõik Türnile võidetuks arvasid.

Seisu 1:2 kahe viigi juures algas pühapäeval 6. mäng. Valge (Rinne) ehitas oma avangu surumiseks kuninga tiival. Seda nähes ei vangerdanud must ja seadis oma mehed vastutegevuseks liputiival, piirdudes kõige hädalisemate kaitsekäikudega teiselt tiival. Valge saavutas samm-sammult g-joone avamise oma vankritele h-etturi vabaks tegemise ja mustale kaksiku f-etturi tegemise. Viimase operatsiooniga käis kaasas lippude vahetus ja mäng suundus sellega lõpumängu poole. Järgmise operatsiooni tagajärjel vabanes must kasulikult f-etturi kaksikusest ja peale 4 1/2 tunnilist heitlust jäi mäng pooleli seisus, milles kummagil 2 vankrit ja 5 etturit. Rinne peab oma seisu paremaks.

Teisipäeval, 29. sept. jätkati seda mängu.

Mäng nr. 17.

Mängitud matshis Rinne — Türn, 5 voor, 22. sept. 1925. a.

Valge: Türn.

Must: Rinne.

1. Rg1—f3	d7—d5	24. Ve1—d1	Oa4: e3
2. d2—d4	Rg8—f6	25. f2: e3	Vd8: d1
3. c2—c4	e7—e6	26. Vb1: d1	Va8—d8
4. Rb1—c3	Rb8—d7	27. Vd1: d8	Re6: d8
5. e2—e3	Of8—e7	28. e4—e5	f7—f6
6. Of1—d3	d5: c4	29. e5: f6	g7: f6
7. Od3: c4	c7—c5	30. Kg2—f3	h7—h6
8. d4—d5	e6: d5	31. Kf3—e4	Kg8—f7
9. Re3: d5	Rf6: d5	32. Ke4—d5	Ki7—e7
10. Ld1: d5	0—0	33. a3—a4	b5: a4
11. 0—0	Rd7—b6	34. Oc2: a4	Rd8—e6
12. Ld5: d8	Vf8: d8	35. Oa4—b5	Re6—g7
13. Oc4—b3	Oe7—f6	36. Ob5: c4	Rg7—f5
14. e3—e4	Vd8—e8	37. e3—e4	Rf5—e3+
15. Vf1—e1	Oc8—g4	38. Kd5—d4	Re3—g2
16. Va1—b1	c5—c4	39. f4—f5	Ke7—d6
17. Ob3—c2	Rb6—d7	40. Oc4—e2	Rg2—f4
18. Oc1—f4	Og4: f3	41. Oe2—g4	Rf4—g2
19. g2: f3	b7—b5	42. Og4—f3	Rg2—e1
20. Of4—e3	Rd7—e5	43. Of3—d1	Re1—g2
21. Kg1—g2	Re5—c6	44. b2—b4	Rg2—f4
22. a2—a3	Ve8—d8	45. Od1—g4	Rf4—g2
23. f3—f4	Of6—d4	46. b4—b5	Rg2—f4

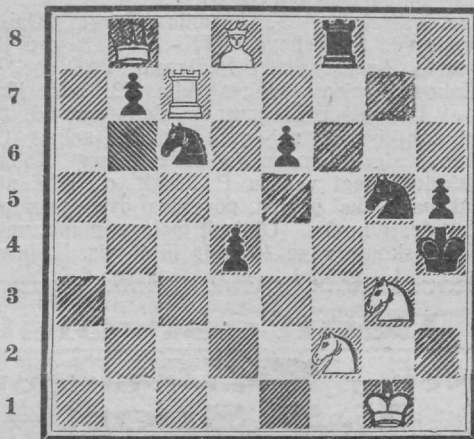
Viik.

Mõtlemisaeg: valge 3 t. 27 m.; must 3 t. 03 m.
Mõned märkused selle juure on ülal matshi kirjelduses.

Ülesanne nr. 29.

J. Kangur, Pärnu.

Must: Kh4; Vf8; Re6, g5; E: b7, d4, e6, h5(8).

A B C D E F G H

Valge: Kg1; Lb8; Vc7; Od8; Rf2, g3(6).

Kadu (matt) 3. käiguga.

M. Andreesen

Meesterahva
rätsepaäri

Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14.
Kõnetraat 17-54.

O.ü. „ESTO”

Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02
Suurem spordiäri Eestis.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordikirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

A./S. BALTI SPORDIRIISTADE VABRIK

Asutatud 1913. a.

TARTUS, Aurulaeva tän. nr. 1

on täielikum spordiabinõude vabrik Eestis. Soovitab mõõdukate hindadega abinõusid kõigi spordialade jaoks. Abinõud seisavad täielikult väljamaa paremate firmade saaduste kõrgusel.

Esitaja Tallinnas: O.ü. „ESTO”, Pikk tän. 47.

Illustreeritud hinnakirjad saadetakse soovijatele maksuta.

Graveerimise, emailleerimise ja kullasepa töökooda

R. REKKOR

Tallinnas, Niiguliste tän. 18 (hoovi peal) valmistab kõigidele spordi liitudele, ühingutele — rinnamärke, ohvitseridele kokarde ja irafareite.

Kõige kasulikum sporditarbenõude ostukoht on

„Sport”

Tartus, Rüülli tän. 11, kõnetraat 602.

Koolidele ja spordiseltsidele hinnaalandus.
Kauba headuse eest täielik vastutus.

Liidu meeskonnad omavahelises heitluses.

Ajal, mil pesapall oma kodumaal Am. ühisriikides hooaja viimaseid ärevaid laineid tekitab ja oktoobris pidamisele tuleb suur „World Series” ehk maailma esivõistlus linnutiivil läheneb, tuli meil TJK väljal 27. sept. pidamisele „Esthonian series” aseldava hooaja lõpuakordina lühike matsh liidu 1. ja 2. meeskondade vahel. Publiku, keda vähe varem samal väljal lõppenud jalgpallivõistluse järele rohkelt väljale jäi, kohutas ära vahepealne vihmasadu, nii et ainult paarsada pealtvaatajat püsis.

Koosseisud: Liidu 1. — Kerus-Saar, Pihlak-Mattiisenid-Riis-Triip-Mikk-Mast; Liidu 2. — Kallas-Rennit, Müller-Roog-Gerulaitis-England-Gutdorf-Siivo. Vahekohtunikuna A. Adorf.

Matsh ise läks suurema pinevusega ja mingisuguses ähmases meeoleolus, mis muutis mängu liig mehaaniliseks. Vedama asus kohe 2. meeskond, püüdes 1. meeskonna järeljõudmise pingutustele vaatamata sarnasena lõpuni. Mänguga enesega võis üldiselt siiski rahul olla, sest löögid õnnestusid meil ennenägemata järjekindlusega ja selle arvele võib osaliselt panna ka esimese meeskonna kaotust, sest mängides 8 mehega ei suutnud ta tarviliselt välja pallide püüdmiseks katta.

Punktide seis tõusis 6 inningule vaatamata liig kõrgele, andes lõpulikult 2. meeskonna edu 23:14.

Korvpalli meister Sport teistkordselt NMKÜ poolt löödud.

Esmakordse kaotuse järele NMKÜ-le 46:16, peeti Spordi väljakutsel tasuvõistlus laupäeval NMKÜ võimlas umbes saja pealtvaataja tunnistamisel. Sport oli oma koosseisu tugevndanud ja nägi välja: Uuli-Pressraud, Ratnik-Veinmann-Mast, kuna NMKÜ esitas koosseisu: Pihlak-Kloshenko, Gerulaitis-Selenoi-Matiisen. Vahekohtunikuna A. Kempa.

Võistlus oli hooaja algusele vaatamata täiuslikum oodatavast. Isäärani silmatorkavalt on tähelepanev NMKÜ edenemine võrreldes eelmise hooajaga. Siin on energilist tööd teinud treener A. Kempa ja kokkuseatud meeskond näib praegu võimsama konkurendina meistri nimele. Muidugi oli ka Sport nõrgestunud Silvester-Karro puududes, kuid nii suurt punktide vahet see ei oleks tohtinud vääruda.

Võitis NMKÜ poolaja ülekaaluga, kuna teine viigi andis, 47:34 (26:13).